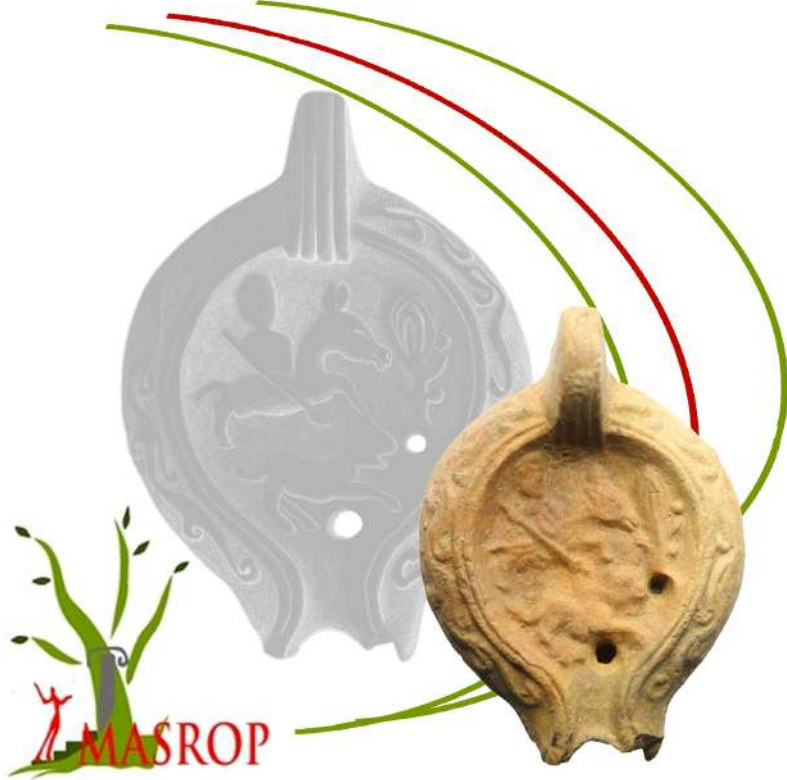

MASROP E-Dergi

Mimarlar Arkeologlar Sanat Tarihçileri Restoratörler Ortak Platformu E-Dergisi

Cilt 17.1
Nisan 2023

© MASROP E-Dergi, 2023

MASROP E-Dergi

Mimarlar Arkeologlar Sanat Tarihçileri Restoratörler Ortak Platformu E-Dergisi

Cilt 17.1
Nisan 2023

© MASROP E-Dergi, 2023

Mimarlar Arkeologlar Sanat Tarihçileri Restoratörler Ortak Platformu E-Dergisi
MASROP E-Dergi

E-Journal Common Platform of Architects, Archaeologists, Art Historians and Conservator-Restorers

MASROP E Dergi Ulusal Hakemli bir elektronik dergidir

MASROP E Dergi is a National Refereed Journal

Türkçe olarak yılda 2 sayı (Nisan ve Kasım) yayınlanır
Published in Turkish annually in two issues (April and November)

Elektronik Site Sorumlusu / Web and Graphic Design

Selçuk Öztürk

E-Dergi Tasarım / E-Journal Design

Öğr. Gör. (MA) Ceren Baykan (TÜ); Prof. Dr. Daniş Baykan (TÜ)

Posta Adresi / Address

Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, I.
Bina, Kat 1, oda nu.: 106, Klasik Arkeoloji Laboratuvarı, Güllapoğlu Yerleşkesi
22030, Merkez / Edirne

Telefon / Phone

0-284-235 95 27 Dâhili: 1202

E-posta Adresi / E-mail

masrop.e.dergi@gmail.com

İnternet Adresi / Web Address

<http://www.masrop.org>
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/masrop>

ISSN: 1307-4008

Ön Kapak Tasarım

Ceren Baykan (TÜ)

Kapak Fotoğrafi

Dergimizin bu sayısındaki TEKOKAK, M. - SAHAR, İ., “Anemurium 2018-2021 Yılı Kazılarında Bulunan Bir Grup Pişmiş Toprak Kandil” makalesinin Resim 3a görselinden tasarlanmıştır.

Cilt 17 Sayı 7 NİSAN 2023

Yayımlanan makalelerin yayın hakkı saklıdır. MASROP E-Dergi’de yer alan makaleler (tekil veya toplu şekilde) basılı olarak çoğaltılamaz veya yayımlandığı sitelerden indirilerek, ticari veya başka bir amaçla dijital platformlarda paylaşılamaz. **Yayın etiği açısından yazarların (indirdiği pdf dosyayı doğrudan yüklemesi değil), personel sayfalarında ve academia.edu ve researchgate.net gibi açık akademik veri tabanlarında makalesinin yayımlandığı sayfanın uzantısını yüklenerek dosya ulaşımı vermesi uygundur.** Bilimsel yayınlarda kaynak gösterilerek alıntı halinde kısmi kullanımlar mümkün olmakla birlikte görsellerinin başka yayında kullanımı makale yazarının, görsel sahibinin özel iznine bağlıdır. Makalelerin yazın ve görsel içeriğinin etik ve yasal sorumluluğu yazar(lar)ına aittir. MASROP E-Dergi makalelerinin görselleri aksi belirtilmediği ve kaynak gösterilmediği sürece makalenin yazarına aittir.

© MASROP E-Dergi, 2023

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Daniş Baykan (TÜ) *Baş Editör*

Doç. Dr. Ergün Karaca (TÜ) *Editör*

Ceren Baykan (TÜ) *Yayın Editörü*

Uğur Alanyurt (MSGSÜ) *Yardımcı Yayın Editörü*

Onursal Yayın Kurulu / Honorary Editorial Board

Oktay Ekinci Onursal Başkan / *Honorary Chief Editor (Vefat 2013)*

Prof. Dr. Belkıs Dinçol (İÜ emekli)

Prof. Dr. Turan Efe (Şeyh Edebali Ü emekli)

Prof. Dr. Mehmet Özdoğan (İÜ emekli)

Prof. Dr. Nuran Şahin (Ege Ü emekli)

Prof. Dr. Elif Tül Tulunay (İÜ emekli)

Dr. Işık Şahin (TÜ emekli)

Dr. Aksel Tibet (İFEA İstanbul / *Vefat 2019*)

Alan Editörleri / Field Editors

Prof. Dr. Daniş Baykan (TÜ) - *Antik Çağ Arkeolojisi Alan Editörü*

Prof. Dr. Ayla Sevim Erol (Ankara Ü) - *Antropoloji Alan Editörü*

Prof. Dr. Gülgün Yılmaz (TÜ) - *Sanat Tarihi Alan Editörü*

Prof. Dr. Atilla Batmaz (Ege Ü) - *Önasya Arkeolojisi Alan Editörü*

Doç. Dr. Aliye Erol Özdzibay (İÜ) *Nüvizmatik Alan Editörü*

Doç. Dr. Emma Louise Baysal (Ankara Ü) - *İngilizce Dil Editörü*

Doç. Dr. Nil Orbeyi (MSGSÜ) - *Mimarlık Alan Editörü*

Doç. Dr. Hasan Peker (İÜ) - *Hititoloji Alan Editörü*

Doç. Dr. Fatma Banu Uçar Çakan (İÜ) - *Koruma Onarım Alan Editörü*

Dr. Alper Yener Yavuz (MAKÜ) - *Paleoantropoloji Alan Editörü*

Dergimiz *Academic Search Complete, EBSCO, Academic Journal Index, WorldCat* ve *ASOS* gibi alan indekslerinde taranan “Alan İndeksleri Tarfından Taranan Hakemli Dergi” konumundadır ve Dergipark (<https://dergipark.org.tr/tr/pub/masrop>) ve ana siteden (<http://masrop.org/>) eş zamanlı yayımlanmaktadır.

Hakem Danışma Kurulu / Advisory Board

Unvan ve soyadı alfabetik / Title and surname alphabetic

Prof. Dr. Sennur Akansel (TÜ)
Prof. Dr. Atilla Batmaz (Ege Ü)
Prof. Dr. Yener Bektaş (Ahi Evran Ü)
Prof. Dr. Asnu Bilban Yalçın (İÜ)
Prof. Dr. Özlem Çevik (TÜ)
Prof. Dr. Arzu Demirel (Mehmet Akif Ersoy Ü)
Prof. Dr. Ayla Sevim Erol (Ankara Ü)
Prof. Dr. Timur Gültekin (Ankara Ü)
Prof. Dr. Gül Işın (Akdeniz Ü)
Prof. Dr. Hatice Kalkan (Tekirdağ N. Kemal Ü)
Prof. Dr. Zeynep Koçel Erdem (MSGSÜ)
Prof. Dr. Sevgi Lökçe (Atılım Ü)
Prof. Dr. M. Sacit Pekak (Hacettepe Ü)
Prof. Dr. Hamdi Şahin (İÜ)
Prof. Dr. Ahmet Yaraş (TÜ)

Doç. Dr. Selim Ferruh Adalı (ASBÜ)
Doç. Dr. Çiler Altınbilek Algül (İÜ)
Doç. Dr. Adnan Baysal (Ankara Ü)
Doç. Dr. Yeşim Doğan (Ankara Ü)
Doç. Dr. Cevdet Merih Ereğ (Gazi Ü)
Doç. Dr. Melda Ermiş (İÜ)
Doç. Dr. Lale Doğer (Ege Ü)
Doç. Dr. İlkan Hasdağlı (TÜ)
Doç. Dr. Ergün Karaca
Doç. Dr. Erkan Konyar (İÜ)
Doç. Dr. Dinçer Savaş Lenger (Akdeniz Ü)
Doç. Dr. Aşkim Özdzibay (İÜ)
Doç. Dr. Hasan Peker (İÜ)
Doç. Dr. Deniz Sarı (Şeyh Edebali Ü)
Doç. Dr. Özgür Turak (İÜ)
Doç. Dr. Fatma Banu Uçar Çakan (İÜ)
Doç. Dr. Derya Yalçıklı (ÇOMÜ)
Doç. Dr. Aslıhan Yurtsever Beyazıt (İÜ)

Dr. Mustafa Bilgin (Afyon Kocatepe Ü)
Dr. Öznur Gülhan (Ankara Ü)
Dr. Serdar Mayda (Ege Ü)
Dr. Hüseyin Murat Özgen (MSGSÜ)
Dr. Veysel Tolun (ÇOMÜ)
Dr. Fuat Yılmaz (TÜ)

Prof. Dr. Serdar Aybek (DEÜ)
Prof. Dr. Daniş Baykan
Prof. Dr. Başak Boz (TÜ)
Prof. Dr. Demet Binan (MSGSÜ)
Prof. Dr. Sedef Çokay Keççe (İÜ)
Prof. Dr. Serra Durugönül (Mersin Ü)
Prof. Dr. Bekir Eskici (Gazi Ü)
Prof. Dr. Gül Gürtekin Demir (Ege Ü)
Prof. Dr. Kaan İren (Muğla Sıtkı Koçman Ü)
Prof. Dr. Necmi Karul (İÜ)
Prof. Dr. Gülriz Kozbe (Batman Ü)
Prof. Dr. Nazire Papatya Seçkin (MSGSÜ)
Prof. Dr. Gürcan Polat (Ege Ü)
Prof. Dr. Gülsün Umurtak (İÜ)
Prof. Dr. Gülgün Yılmaz (TÜ)

Doç. Dr. N. Çiçek Akçıl Harmankaya (İÜ)
Doç. Dr. Emma Louise Baysal (Ankara Ü)
Doç. Dr. Ahmet İhsan Ayteğ (MAKÜ)
Doç. Dr. Emre Erdan (AMÜ)
Doç. Dr. Kenan Eren (MSGSÜ)
Doç. Dr. Aliye Erol Özdzibay (İÜ)
Doç. Dr. Bülent Genç (Mardin Artuklu Ü)
Doç. Dr. Gökhan Kağnıcı (Katip Çelebi Ü)
Doç. Dr. Semiha Kartal (TÜ)
Doç. Dr. Hüseyin Köker (Süleyman Demirel Ü)
Doç. Dr. Nil Orbeyi (MSGSÜ)
Doç. Dr. Hüseyin Sami Öztürk (Marmara Ü)
Doç. Dr. Müjde Peker (İÜ)
Doç. Dr. Ayça Tiryaki (İÜ)
Doç. Dr. Murat Türkteki (Şeyh Edebali Ü)
Doç. Dr. Özgü Çömezoğlu Uzbek (İÜ)
Doç. Dr. Nalan Damla Yılmaz Usta (SDÜ)

Dr. Baki Demirtaş (TÜ)
Dr. Burcu Kırmızı (Yıldız Teknik Ü)
Dr. Alptekin Oransay (Anadolu Ü)
Dr. Feyzullah Şahin (İzmir Demokrasi Ü)
Dr. Alper Yener Yavuz (MAKÜ)
Dr. S. Melike Zeren Hasdağlı (TÜ)

Cilt 17 Sayı 1 Nisan 2023 Hakemleri

Prof. Dr. Serdar Aybek (DEÜ)
Doç. Dr. Elçin Doğan Gürbüzler (EÜ)
Doç. Dr. Müjde Peker (İÜ)

Prof. Dr. Murat Fırat (SDÜ)
Doç. Dr. Eda Güngör Alper (DEÜ)
Dr. Ömer Can Yıldırım (ÇOMÜ)

İçindekiler

MASROP E-Dergi Künye	ii
MASROP E-Dergi Yayın Kurulu / <i>Editorial Board</i>	iii
MASROP E-Dergi Hakem Danışma Kurulu / <i>Advisory Board</i>	iv
İçindekiler	v
Editörden	vi
Araştırma Makalesi	
Mehmet TEKOCAK, İpek SAHAR Anemurium 2018-2021 Yılı Kazılarında Bulunan Bir Grup Pişmiş Toprak Kandil <i>A Group of Terracotta Lamps found during the 2018-2021 Excavations at Anemurium</i>	1-19
Kitap / Yayın Tanıtımı	
Halil ÖZKAN Kitap Tanıtımı; <i>Paul Stephenson, Yeni Roma Doğu'daki Roma İmparatorluğu (395-700), Çev. B. Bayram, Kronik, İstanbul, 2023, + 525 sayfa + 30 Figür, 30 Levha, 14 Harita, Karton kapak, ISBN: 9786256989245</i>	20-21

Editörden

Dergimizin 2023 Nisan sayısında biri araştıma makalesi, diğeri kitap tanıtımı olmak üzere iki yazımız okuyucularımıza sunulmuştur. “Anemurium 2018-2021 Yılı Kazılarında Bulunan Bir Grup Pişmiş Toprak Kandil” adlı araştıma makalesinde Dağlık Kilikya’nın önemli liman kentlerinden biri olan Anemurium’un Merkez Hamamı, KüçükHamam ve Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan ve MS 4. yüzyıl ile MS 7. yüzyıla tarihlenen kandiller ele alınmıştır. Paul Stephenson’un *Yeni Roma Doğu’daki Roma İmparatorluğu* başlıklı kitabın tanıtımı ikinci yazımızı oluşturmaktadır. 2023 Nisan sayısının işleyişine ve sürecine katkı sağlayan yazarlarımız ve hakemlerimizte teşekkür ederiz.

Edirne, Nisan 2023

Özkan, Halil,

Kitap Tanıtımı; “Paul Stephenson, Yeni Roma Doğu’daki Roma İmparatorluğu (395-700), Çev. B. Bayram, Kronik, İstanbul, 2023, + 525 sayfa + 30 Figür, 30 Levha, 14 Harita, Karton kapak, ISBN: 9786256989245”, *MASROP E-Dergi* 17.1, 2023, 20-21.

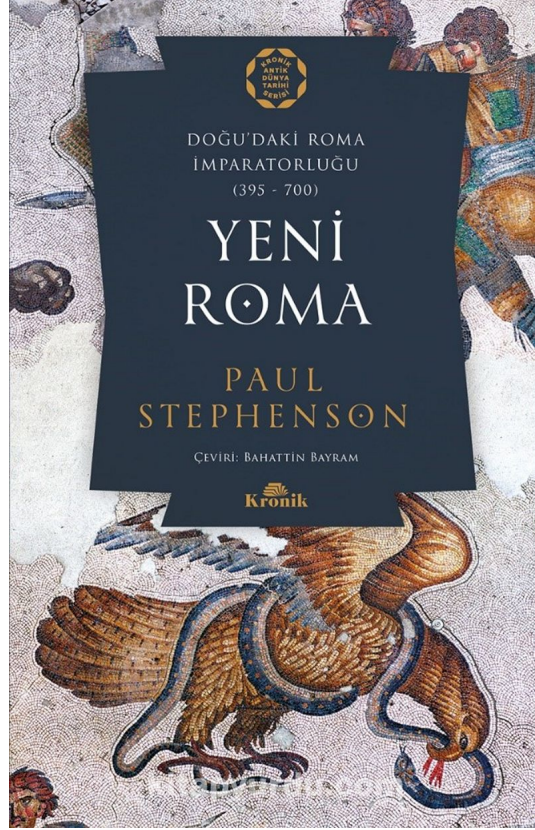

Kitap / Yayın Tanıtımı

ISSN: 1307-4008

Paul Stephenson, Yeni Roma Doğu’daki Roma İmparatorluğu (395-700), Çev. B. Bayram, Kronik, İstanbul, 2023, + 525 sayfa + 30 Figür, 30 Levha, 14 Harita, Karton kapak, ISBN: 9786256989245

Halil ÖZKAN*

Paul Stephenson tarafından İngilizce olarak yazılan ve Bahattin Bayram tarafından Türkçeye çevrilen kitap, İçindekiler (5), Teşekkür (7), Yeni Roma’nın Türkçe Baskısına Önsöz (9), Peter Brow’ın Yeni Roma Değerlendirmesi (11), Çevirmenin Notu (15), Görseller Listesi (17), Giriş (41) ve devamında Geç Roma İmparatorluğu’nda Hayat (47), Güç ve Siyaset (205) ile Antikitenin Sonu (389) başlıklarını içeren üç ana bölümden oluşmaktadır. Kitap Kaynakça (491), Dizin (493) bölümleri ile sonlanmaktadır.

Giriş bölümünde (41-45) yazar üç ana başlık hakkında bilgi vermektedir. Geç Roma İmparatorluğu’nda Hayat başlıklı Bölüm I’de “Kurşun Çağ” Sonunda Hayat, Aile ve İnanç, Şehirlerden Müteşekkil Bir İmparatorluk, Kültür, İletişim, Ticaret ve Konstantinopolis, Yeni Roma başlıklarında beş alt bölüm vardır. I “Kurşun Çağ” sonunda Hayat (49-81) Mediolanum’da sekizgen bir anıt mezar (maosoleum) inşa edilmiş olup I. Valentinianus’un oğulları Gratianus ve II. Valentinianus’un röliklerine ev sahipliği yapmaktadır. Geç Antik Küçük Buz Çağı adlandırılan dönemden bahsetmektedir. Metalürji ve Erken Antroposen, Yeni

* Uzm. Arkeolog, Niğde, halilozkan051@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-8223-2988.

Roma Metalürjisi, Sağlık ve Beslenme Düzeni, Büyü ve Tıp konuları başlıklar halinde bahsedilmiştir. II. Aile ve İnanç alt başlığında ise, konusunda Aile, sosyal ilişkiler ve toprak, Refah, İnanç ve toplum, Keşişler ve Hadımlar detaylı bir şekilde ele alınmıştır. III. alt başlık da Şehirlerden Müteşekkil Bir İmparatorluk konusuna yer veren yazar; Şehri tanımlamak, Antakya, İskenderiye, Şehir ve İmparatorluk, Yerel Elitlerin Refahı ve Teşhiri, Oyunlar ve Taraftarlar adlı konular değinilmiştir. IV. Kültür, İletişim ve Ticaret alt başlık altında ise; Yazınsal Kültür ve Eğitim, İletişim, Ticaret adlı başlıklar hakkında bilgi verilmiştir. V. Alt başlık altında Konstantinopolis, Yeni Roma hakkında Yeni Roma'da Devlet Yönetimi, Yeni Bir Roma İnşa Etmek, İmparatorluk Şehri, Yeni Roma'daki İmparatorun İmajı konular vurgulanmıştır.

Bölüm II ise Güç ve Siyaset Başlığında alt başlıklar olarak (205), VI Theodosiuslar Çağı, 395-451 ile başlar. *İmparatorluğun Taksimatı, Arcadius, II. Theodosius ve İmparatorluğun Birliği* konularının değinildiği başlıklardan oluşur. Bölümün diğer bir ana başlığı durumundaki VII. Askerler ve Siviller, 451-527 (251) alt başlık da ise *Markianos ve Leon, Zenon (ve Basiliskos), Anastasius, Ioustinos* başlıkları altında bilgiler verilmiştir. VIII. Ioustinianos Çağı, 527-602 (287) alt başlığı altında *Ioustinianos'un Saltanatı, İlk Dönem 541'e kadar, Ioustinainos'un Saltanatı, İkinci Dönem 541'den Sonra, II. Ioustinos ve Tiberios II. Konstantinos, Maurikios* konularına ele alınmıştır. IX. *Herakleitoslar, 602-700 Yılı Dolayları* (341) alt başlığında ise *Phokas, Herakleios, III. Konstantinos, II. Herakleios ve II. Konstans, IV. Konstantinos ve II. Ioustinianos, Leontios ve III. Tihérios (Apsimar)* konularına değinilmiştir.

Antikitenin Sonu başlıklı III. Bölüm'de (389) üç alt başlık bulunur. Bölüm X. *Antik Uygarlığın Sonu* alt başlığıyla başlar. Bölüm *Şehir Hayatının Dönüşümü, Küçük Asya ve Anadolu, Balkanlar ve Yunanistan, İtalya, Akdeniz Adaları ve Kuzey Afrika, Dönüştürülmüş Bir Çevre* konuları açıklanmıştır. XI Mahşer ve Antikitenin Sonu alt başlığında ise *Volkanlar, İklimi Etkileyen Fiziksel Faktörler Süreci, Veba ve Depremler, Polis'ten Medine'ye, Mahşer* konularına yer verilmiştir. XII Yeni Roma İmparatorları alt bölümünde ise *İmparatorluk Yönetimi ve Seremoni, İmparator ve Tebaa, Statue habit'in Sonu, Yer ile Gök Arasında, Haçı Fethetmek, Yeni Davud* konuları ele alınmıştır.

Kitap, Kaynakça (491) bölümünde Kısaltmalar, İngilizce çevirisinde kullanılan kaynaklara yer verilmiştir. Dizin (493) ile sonlanmıştır. Kitap aynı zamanda Figür, Levha ve Haritalarla desteklenmiştir.

Sonuç olarak, Paul Stephenson'un kapsamlı kaynaklardan yararlanarak çok detaylı kaleme aldığı *Yeni Roma Doğu'daki Roma İmparatorluğu (395-700)* kitabı Bahattin Bayram tarafından oldukça akıcı bir dille Türkçeye çevrilmiştir. Bu eser aynı zamanda 2022 yılının en iyi tarih kitapları arasına giren Kronik Antik Dünya Tarihi Serisi'nin yeni kitabı olarak bilim dünyasına sunulmuştur.